



gyen, mint a mennyi van. Hát ez az ön által óhajtott új era? Megenged, hiszem, ha meg kérdelem öntől, hogy hol kedődik a jobb gazdálkodás ennél a világítási kérdésnél. Ha azt mondja ön uram, a ki külföldön szerzett tapasztalataira is hivatkozik és pedig számokban, hogy miután a mostani kezelés ennyibe kerül s ennél a házi kezelés ennyivel fog körülbelül többé kerülni, ezt még mi közönséges halandók is megértjük, de azt mondani, hogy egy százszázalékos magában foglaló vállalatot, mert azt bárkik úgy javasolják, a nyilvános versenyzés kizárásával hagyjunk meg akármilyen szolid kezében is, mi a kik már minden komoly ok nélkül a községitótadó hinárába ciczkelünk; uram én ezt a konzekvenziát nem tudom megérteni.

Nem szólok arról, hogy a mikor még három év van hátra a most fenálló szerződésből, és a mely idő alatt könnyen fedezhetnek fel új világítási anyagot már a szerződést most igyekeznek önök megkötni, de szólok arról és kérdelem öntől itt a nyilvánosság terén, hogy tulajdonképp miért nem kell nekünk a házi kezelés, és miért kell kizárólag az augsburgi társulat.

Azok a kik a házi kezelést kizárni akarják, a kiszivárgott hírek szerint erre nézve két okot emlegetnek egy bevallhatót, nevezetesen azt, hogy a város nem képes üzleti szellemet kifejteni és egy suba alattit, hogy t. i. a városi tisztviselők mint ilyenek nem volnának képesek egy ilyen gyarat több oknál fogva kezelni, a harmadik okról — mert ilyen is van és ez a legfontosabb — miután senki nem mer szólni én sem szólok.

A mi az első kétokból az üzleti szellemet illeti, ma már az valóságos munkaként lebeg e kérdés felett, úgy hogy

ezért ehez a kérdéshez az én polgártársaim ha még nadrágosak is hozzá se mernek hunyorítani, és ha látja az ember azt a sok tarka barka papirost a mibe ez az ügy az egyes bizottságoknál bepakoltatik hajlandó is azt hinni, hogy a gázvilágítást is úgy viszik a vigéczek faluról falura, mint akár csak a konyakot. De ha tudjuk uram, hogy a gázt egy vállalkozó által készített gyárba nyerik legtöbbször közönséges kőszénből s e mellett nyernek kátrányt és koksztot meg pénzt, és ma már egészen könnyen szerzik be a szenet, valamint adják el a kátrányt és koksztot, s minden ördögi mesteriség nélkül, és míg ön meg nem magyarázza nem tudom hol rejlik itt az a megtanulhatatlan üzleti szellem, ha csak ott nem uram, hogy alig világító gázt adnak a jó helyett, a mi bizony elég fontos egy gyárba, de hiszen ezt a szellemet csak nem propo- nálják önök.

Hiszen ha a város maga gyártaná a gázt, azt csak nem teszi fel ön, hogy mellette egy más valaki gáz börtöt állítana fel, hogy a kenyérmiat keljen birokra a várossal. Akárkié a gyár a gáz ára meg van határozva, s egyik nap nem vehetnek érte többet mint a másik nap. Hiszen a gázzal nem lehet úgy becsapni a vevőt, mint egy más hordozható eladó anyaggal. Ugyan kérem hány embere hordja, viszi ezt a mérhetetlen üzleti szellemet ennek a mai gyárnak?

A mi pedig a másik kérdést a személyi kérdést illeti a dolognak, megvalloim, hogy öntől Uram, a ki a tisztújítás előtt a már említett elvi kijelentést tette, szeretném hallani, hogy ma miért képtelenek a tisztviselők egy mindenki által megismerhető gyártási művelet kezelésére. Én úgy tudom, hogy ehhez a művelethez eddig nem kiváló

zsenik, csupán józan eszű tisztességes emberek kellettek; és mi Uram, hogy állunk; hát nem volnánk mi az ilyeneknek bővébe?

És végre öntől, a ki minden módon a közönség javát akarja, és e mellett még is verseny nélkül hajlandó e nagy vállalatot kiadni, azt vagyok bátor kérdezni, hiszen ez úgy sem kulisszajátékok, hogy az augsburgi gyár az alatt a feltétel alatt, ha ő itt a gyártást 35 évre újra megkapja, miért hajlandó e mellett a mai felszerelés mellett, mely a várost százhuzezer frtért illeti, lemondani arról az önök szerint fél millióba kerülő újabb berendezésről, miért hajlandó 14 król 18 król leszállítani 0.8-ra 14-re sőt 12 kra, s miért ad nekünk 200.000 órát ingyen 2400 frt értékben, de miért ad Uram annyi mindent, hisz, en önök szerint csak hogy a lelkét ide nem adja: nemde azért uram, hogy az én sejtelmem szerint annál a mit ő nekünk ad nagy lelküen, sokkal többet el akar vinni szépszerivel, és a mi még csak Magyarországon sem marad.

Én azt hiszem és remélem, hogy önnek a ki a házi kezelést elvetni óhajtott, s csupán az augsburgi gyárral kíván szerződni, meg vannak az e téren tett számításai, s hogy mi — a kiknek ön javát akarja — közönséges polgárok is részesüljünk valami kis világosságba a szerződés megkötése előtt, lesz szives e számításokat nyilvánosan megösmertetni.

**Szabó Miklós.**

**A külügyminiszter utazása.** Goluchowski gróf külügyminiszter szombatoz Párisba Henri Lozé a bécsifran- czia a nagykövet vár tlanul szintén Párisba utazott és ebből azt következtetik, hogy a francia fővárosban találkozása lesz a külügy

a középkor legfényesebb udvara s nemcsak fejedelmeinek, vakmerő Fülöp, félelem nélküli János, jó Fülöp, bátor Károly személyes kiváló tulajdonai s nagy gazdagsága, hanem a tudományok s művészetek ápolása s virágzása által nagy vonzó erőt gyakorolt ama kor nemes lovagjaira s nagyratörő lelkeire.

Ez a fényes udvar a tette vágyó pikardiai nemeseket, a Cr uyakat is büvkörébe vonta, hol kiváló tehetségeik csakhamar elismerésre is találtak s a burgundi hercegek legbefolyásosabb s legmeghittőbb embereivé lőnek; mikor jó Fülöp az aranygyapjas rendet alapította s Brüggeben 1529. jan. 20-én először avatott fel 24 lovagot e rendbe, ezek közt ott van Crouy Antal «a nagy» és öccse, János is.

S a mi egyedül áll még a hercegi házak történetében is, e század elejeig 28 Crouy találtatott méltónak e kitünő rend sorába felvétetni.

A burgundi hercegek által Hollandtól Spanyolországig, Bretagnetől Svájczig folytatott szüntelen küli háborúkban a Crouy nemes lovagok mindenütt ott küzdenek, hercegeik oldalán. S mikor a burgundi herceg két fivére az azincourt csataterén leli halálát, hol a francia nemesség virága elhulott, mellettük esnek el Crouy János és két fia Archambaud és János is.

Crouy II. János az orléansi szüzzel, D Arc Jankával állott szemben fejedelmi ura érdekében Chateau Thierry védelmében, Fülöp pedig bátor Károly minden háboruját végig küzdvén különös jeleit adta vitézségének Nan-

cy falai alatt, hol bátor Károly elesett, ő pedig fogságba jutott, melyből Miksa osztrák főherceg váltotta ki nagy váltságdíjjal.

Midőn bátor Károly az utolsó burgundi herceg Nancy falai alatt életét veszté, a Crouyok XI. Lajos császártól daczára is hívek maradtak az árva Mária hercegnő mellett s annak a hasburgi házba történt beházasodása után majd a német, majd a spanyol, majd mindkét udvarban a legelőlébb méltóságokban állanak.

Miksa császáraak meghittéi, az ő és burgundi Mária fiat I. Fülöpöt valamint ennek fiat, a későbbi V. Károly császárt Fülöp illetve Károly Crouy hercegek tartják keresztvívre s kereszteltek önévükre.

I. Fülöp halála után a gyermek Károly gyámjává is egy Crouy, Guillaume herceg lón felszóltva s nevelésével megbízva. S bironyára e nevelés befolyásának tudhatók be a későbbi császár fényes sikerei, kit már gyermek korában kora legműveltebb elmével vett körüli, a kik közt volt a tudós utrechti Floreni Hadrián is, a ki később VII. Adorján név alatt sz. Péter székebe választatott.

A Habsburgok halála a Crouyok iránt még Német-Alföld kormányzói székebe is emelte őket, Midőn Aiba herceget kegyetlenkedése miatt visszahívták Crouy III. Fülöp követte őt ideiglenesen a Német-Alföld kormányzójának fontos tisztében. Midőn Crouy Fülöpöt, d'Arschot herceget ki mind rangja, mind vagyona, mind egyéni értékénél fogva Német-Alföldön a legnagyobb tekintélynek örvendett az eléggélelnek kényeszeritani akarták hogy ő is élükre álljon, nemcsak erőlyesen

tiltakozott e feltevés s kívánság ellen, hanem ellenüntetésül Máriaérmeket veretett, melyeket ő és hozzátartozói fővegükön viseltek s mely érmek nemokára az osztrák ház híveinek lőnek mekülönböztető jelei. Don Juan az orán- gisták elen elért sikereit is részben e hercegek közzőlíti, ki utódjának, a parmai hercegnak, Farnese Sándornak is változatlan bázzalommal állt mind tanácsával, mind kardjával segélyére.

A burgundi, a esászari és spanyol se- regek éten tizenhárom, a francia hadseregben hét Crouy tábornokkal találkoznak. Nagy Péter orosz czar egy Crouy generális-szimusszá nevez ki. A brabanti hercegség, a flandriai és hainauti grófságok kormányzósága, mondhatni örökös volt a családban. S már két századnál több, hogy a családnak két ága a spanyol grandságnak örvend.

A mint család férfait majd nem kivétel nélkül jellemezte a vitézi bátorság, úgy nem hazudtolta meg az apák vére magát a leányokban sem.

Mária hercegnő, férjének, e XI. Lajos pártjához szegődött s anok Miksa elleni háborúiban elfoglalt Wernembourg grófnak távollétében, midőn Beaumonti várban 2480-ban ostrom alá vétetett, a legvitézebb kapitánynak is becsületére való hősiességgel állotta ki az ostromot. A legnagyobb hídgyérral látta körülötte lángba borulni az egész várost s csak akkor adta fel a várat, mikor férje ízenetét vette, hogy kapituláljon. Ekkor is igen kedvező föltételek mellett.

Tette vágyó szellemük mindig oda vonzotta, hol hir s dicsőség kecsgetett: a spa-

miniszterrel Lozé tegnap hosszasan tanácskozott Goluchowski gróffal. A nagykövet három hétig maradt Párisban és ez idő alatt Le Marchand követségi tanácsos helyettesíti Bécsben.

## Böszörményi hírek.

(Saját tudósítónktól)

Hajdu-Böszörmény, jul. 25.

Hajdu-Böszörmény, a szomszédos kedves hajduváros is termeli már a szenzációkat. Egyszerre két uborka ízű ujságot is ujságol tudósítónk, az egyik valami csudalátomás-ról, melyet nagyban tárgyalnak Böszörmény vén asszonyi köreiből, a másikban pedig bizonyos Kósa Lajos nevű költőről szól az ének, ki Böszörményben is elszöktetett leányát kereste alább megírt eredeti módon.

A harmadik szenzációja a Kiss Soma színtársulata lesz Böszörménynek, mely jól szervezett társulatnak látszik s melynek tagjai között van egy sokat hányatott művész teletársulat is, az öreg Tóth Antal, ki genitálisával annak idején a budapesti és kolozsvári színházaknál is feltűntést keltett s ünnepeket, művész zené volt. hajh, de már ez régi dal, régi dal régi dicsőségről.

Hanem hát vegyük sor szerint ezt a három szenzációt:

### Csuda látomás.

Egy a g. kath. templom utcán lakó asszony valamelyik este az udvaron ült és aludt. Mikor felébredt, minden szál haja az égfelé kunkorodott a rémülettől, mert látomása volt: két csillag veszekedett az égen; többször összezaladtak, míg végre — az okosabb enged — az egyik hanyatt-homlok leesett az égről, a másik meg darabokra szakadt. Egy ilyen darabon az égről ragyogott: »Októberben! — Ebből az öreg gondolt pestist, kolerát, adót, háborút, melyek közül, hogy valamelyik előbb-utóbb bekövetkezik, azt most szentül hiszik a böszörményi vén asszonyok.

### Költő, ki leányát dalolva keresi.

A napokban egy Kósa Lajos nevű költő jelent meg városunkban, ki eltűnt leányát keresése végett jár városról-városra. — Nálunk — bizonyosan felültetésre — a Furdó kertben kereste leányát, hol szerint elrejtve

tartják. Természetesen, nem találta. És akkor éjjel néhány fogadott mester legényekkel dalolva járt az utcán, gondolva, hogy leánya a nótára előjön rejtekeiből. A csendbízott ekkor bekísértette a városházához, hol a rendőrök szobájában maradt reggelig.

Másnap a rendőrség kihallgatta és megállapította, hogy a költő volt szoboszlói mérnök, ki hivatalát is elmezavarodottsága miatt vevette el, és hogy leánya inkább maga maga szökött meg, mint megszóktették volna. Ugy látszik az a mániája, hogy leányát leikkellen emberek rejtegetik; különben a rendőri nyomozat megállapította, hogy leánya városunkban nincsen. Kihallgatás után elküldetett a szerencsétlen ember illetékes ségi helyére Nyiregyházára.

### Színházi jelentés.

Kiss Soma színtársulat, ki 24 előadást akar Böszörményben tartani, már kiadta színházi jelentését, mely így hangzik:

»Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint jól szervezett színtársulattal rövid időt b. körükben óhajtanék tölteni; másorom a színirodalom legjobb termékeiből van összeállítva; és pedig: Gimesi vadvirág, — Leszámolás, Arany lakodalom, Czigány és Zsidó népszínművek Triby világhírű színmű. Brankovics György, II Rákóczi Ferencz színművek. Vigéczek, Blitzweisz Kóbi, Egy ós Budavári éj, énekes possék. Helyettes, Durand-Durand, vigjáték. Mátyás Diák vagy a czinkotai itcze bohózat. Az előadások szababiztonságáról társulatom nyujt kellő biztosítékokot.

Névsor: Müszaki személyzet: Krasó Sándor, művezető, rendező, Zendy Mihály ügyelő, Romváry Lajos a népszínház sugója — a szünetidőre, Virágh Lajosné segéd sugó Virágh Lajos karmester, Kerek Mihály disztó, Fekete Gyula könyvtáros, Petre Ferencz kellekes színtársulat 2 segédével, Zendy Mihályné pénztárnokné. Állandó vendég Tóth Antal jellemszínész, ki a budapesti és kolozsvári nemzetisínházaknak volt tagja.

Férfiak: Kiss Soma, (igazgató.) komikus buffó. Krasó Sándor, művezető, rendező, népszínmű énekes. Tóth Antal, jellem és apa színész, Kalmár Gyula szerelmes, társalgási.

Báráth Rezső, bonvivant. Zendi Mihály, drámai apa. Petre Ferencz, énekes társalgási színész. Romváry Lajos sugó. Csabai Zsigmond, komikus. Fekete Gyula, segéd színész. Virágh Lajos, karmester. Kenedy Béla, Kerek Mihály, segédszínész, kardalnok.

Nők: Tarján Erzsébeth, drámai anya. Krassóiné Báthory Erzsébeth drámai szende. Erdélyi Margit, énekes, nő. Lánghné Rónai Erna, comikáné. Farkas Adél, második énekesnő, naiva Rónai Rózi, soubrette, társalgási színész. Virág Lajosné, sugó. Markóné Mária, paraszt anya. Markó Milke, énekesnő, naiva. Csabai Zsigmondné, Boár Hrmn, Fúrzt Malvin, Szigetih Bella, segédszínész és kardalnosnők.

Remélhető, hogy ily jól szervezett színtársulat a gazdag Böszörményben nem fog közönséggel küzdeni s érdeméhez méltólag pártolni fogják.

## A huskérés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 26.

A huskérés megoldására kiküldött adhoc bizottság végrehalára megtartotta szombaton délután oly rég várt ülését s meghallgatta Körner Adolf tanácsnoknak a próbavágás eredményéről beadott jelentést.

A jelentésnek meg van az a nagy érdeme hogy elismeri az eddigi eljárásnak nagy hibáit s ha nem is mindenben megfelelő, de mégis életrevaló javaslatokat tesz a jövőt és a kérdés végleges megoldását illetően. — A bizottság azonban nem tudni mi okból, — az újabb próbavágást mellőzni kívánja, holott a jelentést elfogadva a józanész maga követeli az új próbát, mert a jelentés elismeri, hogy az első nem volt célra vezető. Ideje volna már egyszer jó utra térni, uraim!

Az ülésen jelen voltak Körner Adolf tanácsnok elnökön kívül Boczkó Sámuel főkapitány, Király Gyula tanácsnok, Csáky János vágóhídi igazgató, Tóth László biz. tagok és Szabó Kalmán jegyző.

Körner Adolf tanácsnok megnyitván az ülést előterjesztette jelentését a melyt kivonatolva a következőkben ismertettünk:

A próbavágás céljaira vásárolt fűvönjavított kisebb tehén ára 75 frt, — a másik nagyobb hizott állattal pedig, mely — a vásárban ilyen nem lévén, — a Steinfeld Mihály gazdaságában szereztetett be, 148 frt 85 kr. volt. Amaz a vételnapián 434, a vágás előtt 384 kiló volt s összesen 190 kiló értékelhető részt adott. A reáfordított költség (vételár, díjak) 89 frt 64 kr tett ki. Ebből a bőr és a fagygyu ára 10 frt 40 kr levonatván, 79 frt 24 kr kiadás maradt. A Steinfeld féle szarvasmarha a vételkor június 15-én 572 kiló a levágás előtt június 19-én 532 kiló nyomott. Az értékelhető részek súlya 289 kiló volt. A reáfordított költség 167 frt 32 kr rugott — melyből a bőr és a fagygyu eladása következtében 16 frt 46 kr. térült vissza; vagyis a hus részek árával volt fedezendő 150 frt 86 kr. Ha tehát a kisebbik marha 70 kiló első osztályu husát 47 krral árusítják, ebből 32. frt, 90 kr. — 120 kiló másodosztályu husából 39 kr-ával 46 frt 80 kr összesen 79 frt 70 kr. foly be. A nagyobbik szarvasmarha 95 kiló I. osztályu husából 53 kr-ával 50 frt 15 kr — 194 kiló II. osztályu husából 50 kr-ával 97 frt egyúttal 151 frt 15 kr lett volna bevohető, A tüdő, köröm, velő stb. néhány krt jövedelmező aprólékok nem vették számításba; — de figyelmen kívül hagytak több olyan kiadást, melyek a mészárosot terhelik.

A jelentés szerint olyan marhának a husa, mely rendszerint városunkban szabott áruba bocsátatik. 40—44 krral drágább nem

nyol udvarból nemsokára XIV. és XV. Lajos mozgalmasabb udvarára vonulnak s a merre a francia seregek küzdenek, ott találjuk a vitéz hercegeket is; akárhányszor ugyanegy évben Itáliában és Belgiumban is.

Croy Sándor, beauforti gróf XIV. Lajos beleegyeztével spanyol szolgálatba lép, Oránban, Afrikában kitünteti magát a morok ellen, majd Don Carlos a két Szicília királya szolgálatában a wallon lovasok éjén szétveri az osztrákokat s a királyt megszabadítja a kezeik közül.

Velletrinél 1744-ben augusztus 11-én egy meglepi s oly gyorsasággal üldözi a meglepett osztrákokat, hogy Novati tábornokot is elfogja, de e véres harc vége felé elveszti maga is életét.

Mikor a török háborúk Magyarországon, kinalkoznak harci dicsőséggel, az Árpádok unokái megjelennek az ősi haza földjén; Savoyai Jenő herceg seregében találkoznak Ferdinánd herceggel, Zentánál több sebet kap, de már a rákövetkező októberben Szedneln újra kitünteti magát s végig harcolja a karlovici békekötésig 1699-ben küzdött csatákat mind.

Károly Jenő crouyi herceg, a ki V. Keresztély dán király szolgálatában áll, mihelyt ott a béke megkötött, szintén Lipót császár szolgálatába lép s részt vesz a szövetséges hadaknak a törökök elleni hadműveleteiben. A párkányi csatában, hol gyalogságot vezényli, jelentékenyen hozzájárul a győzelemhez. A lotharingai herceg hadtestében a dunai hadműveletekben vesz tevékeny részt, majd Uj-Szöny s Buda bevételénél és északi

diadalmas ütközetben 1688-ban tábornagygyá és 1690-ben Belgrád megvétele után e nevezetes hely parancsnokává nevezi ki a császár melyet azonban, a törököknek sikerülvén egy nagy lóporraktár felrobbanása által okozott zavarban ismét bevenni, elvesztett. — Innen Nagy Péter orosz császár szolgálatába lép. A narvai ütközetben azonban, melyet Nagy Péter XII. Károly svéd király ellenében elvesztett, svéd fogságba került, hol meg is halt.

A francia forradalom alatt ez a család is emigrált s a regensburgi kongresszuson németalföldi nagytjerjedelmű elvesztett birtokai kárpótlására, mint birodalmi hercegi család a Weszfáliban levő Dülment kapta szuverén jogokkal.

Mint legitimista család Napoleon ellen a Bourbonok érdekében foglalnak állást s XVIII. Lajossal ismét megjelennek Franciaországban Alfréd herceg azon mediatisált fejedelmek sorába lón felvéve, kiket a császárnak 1825. szeptember 9-iki okmánya éri telmében az »Altesse Serénissime« cím illemeg.

Ennek a hercegnek fia a most uralkodó család, kinek egyik leányát, Eugénia hercegnőt Esterházy Pál herceg, a másikat, Izabella hercegnőt pedig Frigyes kir. herceg ö fensége vette nőül, a kitől az az Árpád-Habsburg főherceg született, kit e napokban tartanak az ősi koronázó város dómjának keresztútjára s ama kir. hercegisasszonyok, kik a régi Grassalkovits palotában játsszák gyermekjátékaikat.

lehet, még ilyen vétel mellett is, a milyen ezé a 75 frtos jószág volt. Mert ha ennek 190 kilónyi értékehető részét átlag 40 krjával árusítjuk, 76 frt fog bejönni s egyéb részek is behoznak 15 frtot, — úgy hogy a bevétel 90—91 frtra tehető, vagyis a kiadásokon felül elég tisztességes haszon mutatkozik. Olyan állat husa pedig, a milyen a negyobbik marháé volt, nálunk közfogyasztásra sohasem kerül.

Hogy pedig a vásárolt állatok husa vesztességgel volt értékesíthető, annak többféle oka volt: a vásárló urak járatlansága a mérszaros mesterségben, — s a kenyszerűség, hogy igyekezni kellett a mielőbbi eladással, nehogy romlásnak induljon a hus. Az is megjegyzendő, hogy a hus osztályozva adtak el, — a mi pedig Debreczenben nincs szokásban.

Mindezek után javasolja a jelentés, hogy 1. A nevezett tapasztalatok következtében a 75 és 148 frton tehének már előadott próbának elfogadásán kívül vásároltassék meg egy nagy magyarfajú ökör, a milyeneket nálunk a mérszarosok szoktak árulni.

2. Ezen ökör helybeli mérszaros közbejötté vagy lefolyása nélkül vágassék le és árusítsassék a próba telepen, — de ne osztályozva és teljesen idegei mérszarosok által.

3. A hus az az aron adják, amilyen a mérszarosok is árulják t. i. 50 krtól lefele 40 krig és a közönség erről minél szélesebb körben idejében értesíttessék.

4. Az így egybeállítandó statisztikai adatok alapján azon helyzetben lesz a bizottság, hogy három jószágnak különböző időkben és körülmények közt vásárlása levágatása szolgálván alapul, azzal terjesztheti az ipar és kereskedelmi kamara és az I. fokú iparhatóság elé véleményezés végett.

A bizottság Körner jelentését tudomásul vette s az előterjesztést elfogadta. A próbahusmérést a bizottság mellőzi, mert a levágott marha eladásábólki tudja számítani, mennyibe kerül átlag egy kiló hus.

## TARKA-ÉLET

### Ifjabb Bugyi Sándor D. V. talyigás az gájlvilágításról.

— Ugy is mint szagértő. —

Hát már csak a szegény ember zsirjátul nem nyughatnak az urak. Mindig tanálnak ki valamit, akiből emelni lehet a porczylyót, majd a lut, majd az kutyát, majd az talyigást veszik elő, aztán szoricsd, jaz birja, ami jekzekválya . . .

Bugyi Sándor idesapám s tót Sára az idesanyám nem hiában járattak ingem jaz kölégyum mellé, de ismerem is rántosul az ábiczet, akinek harminzekettől van jaz levele, hát olvastam is otthon a zujságból jaz Sárámmal, a tokmányóró Fekete Mihály tulajdon lányával, azkivel csapókerti hitrül való közös társadalmi eleményben visekedem, hogy jaz urak jaz városházatúl man meg-meg nem nyughatnak jaz gajztul. Szit akari a gájl őket vetni városházatúl együtt . . .

Mondok így magamba én la: — Sándor! Csulókra he, de ha löcs lesz is, asem baj, asem lesz ártódására annak a gájlzózó kaxamnak, kinek csak a szagával fellehetne hízlni jaz disztót, hogy szagolgatná is legalább 35 esztendőig, ami recomandálni nem ajtalkodik aztat minékünk homokkertsori heljes tajgás pógiároknak.

Hát csak nem is eszmilkedem én tisztában ebben a grájzler kirdisben, de mint jaz Debreczen ujságból olvasi a Sári, jaz bemlívő urak sem egiszen! Hanem annyit man is tisztán látok a láókaimmal, hogy mégis „hamis” jaz nimet, ha mingyán agostábúl származnak is a zeleyi, jaz lyégresső mosta vauna meg, aki paksus nélkül csak egyet is beeresztett a grájniczon, máhogy az nimetet írtem, kövelcsigget nekik legyik mondvá.

Hanem aztat magam is belátom, hogy gájlzsté kell azoknak a bizoccság urak-

nak mindenáron, mir mer, hogy valami nagy szücsigök lehet rá, hogy úgy sürgetik, meghogy ojan hosszú időig akarnak az nimetnek erányában barátsággal köntör-farolni . . . Mondok, ha csak a kell nekik, kár is nekik úgy vilyaskodniok, ne komázsanak ok a nimet, ha man jaz villámot lenizik, hát iszen in, meg a fekete sári, meg a társam jaz lú, jaz Linda — aki meg most jaz tulajdon idesapámmal meg a lúlyával kint legel jaz miny telep kaszárnya megett, — iszen szolgálunk mink nekik gájlzal, hogy guszálhatják aztán mik szagossabb az ógspurgi vagy jaz házikézelis? . . .

Mer amondó vagyok én, hogy itten Debreczenben vagyunk mink hejjes tajgások meg lük vagy harmadfiliszázan és halya nemes város és bizoccságok minket hozzártartozóinkkal együtt eliatnak becsületesen, gavallérosan luterrel meg abrakkal felvlesztünk mink annyit gájlzi, hogy a zegisz Debreczen várost belehet úgy világitani vele, mint jaz jeleben fnyeskedő Okszpurki gájlzal! Hogy pedig jaz házikézelis ü gájlzunknak a szaga sem léssen utól sóbb az okszpurki gájlzál, hites tanu rá jaz hites felesigem a fekete sári, ami mindig prüczög, nem hiában, hogy a zapja lyánya, ahányszor csak jól lakott az Linda az lú friss luterrel . . .

Igy hát jaz gájlvilágítást in is fentartan donak veleményezni eszmilkedem, man csak jazir is, mer minden gájlzóm lú sir aki beyelentődik két ezüst dukál jaz becsületes szaglásu embernek még jaz régi agostai gájlzárulat törvény cselekvise szerint is. De meg ha jaz gájlzvetiknek az csövei elromlanak is, jaz in mód-szerem szerint könyebben bedugaszolhatók, mint eddig, mikor lstenben bódogut Tóth uraméknál maj lefulladt a miniszteri tyitkár is! . . . Man minálunk kövecscsiggel legyik mondvá, ilyen gájlz-kazán repedcsig nem fordulhat elő, legfeljebb, hogy bedöglik jaz lú, jaz Linda, ha tisztésigen felül behorparaszt jaz friss luterből vagy szeckskából . . .

De még jaz sem ojan nagy bánatbalyi szomorúság, mer mig akkor is ott lesztünk mink in meg a fekete sári, meg a zegisz rokomság, — gájlzban, hát akkor sem lesz szükséges . . .

Ha azonban ezen szeriny tervelisem, erányában nem fartolna a bizoccság urak, akkor is annyit szigyenlis nélkül merék a latra felenni, hogy csak avval az ásburgi gáz zosokkal látatlanba, sőtibe ne közösködjenek mir mer megbánja asztat valaki, mir mer, hogy pajkos az nimet s gyantábúl kisziti a gájlzi, akinek a szagával lehetne hízalni disztót is a Homokkertsoron. De meg asztat is rig megmoadta nikem az in tulajdon ides apám öreg Bugyi Sándor:

— Egycse okos ember jaz fiam, ami mikor lúra is übet, mégis szamárhátan paripázik!

Annak okaért esztet én is elfogadom ifjabb bugyi sándor, úgy is mint szagértő.

Hiteles írás bizonyítja:

Paulus.

## Közvilágításunk.

Debreczen, jul. 25.

A városi uraknak, tanácsnak, előkészítő és jog-pénzügyi bizottságnak a gájlvilágítási szerződés lóhalalában való letárgyalására az a legsúlyosabb érvük, hogy a gazgyárnak júli hó végéig választ kell adni a m. kir. államvasutak igazgatóságának azon kérdésére, mennyiért volna hajlandó az ujonnan építendő gépjavitó műhely és vasuti állomás világitási szükségletét ellátni?

Nos, megnyugtathatjuk e tekintetben a város közönségét: a dolog nem sürgős, mert — mint illetékes forrásból értesülünk — az államvasutak igazgatósága e kérdésben már döntött és pedig úgy, hogy a gépjavitó műhelyt és állomást saját kezelésében előállítandó

villamos világitással fogja ellátni. — A sürgösség tehát elesik s így biztosítottnak hisszük a Komlóssy Arthur főjegyző indítványának sorsát a holnaputáni közgyűlésen.

Ugyanebben az ügyben ma még a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Szakértő nem vagyok, hozzászólási jogom sincs, habár a terhek viselésében kiosztják részemet mint minden debreczeni polgárnak azonban Szerkesztő ur szivessége folytán hozzá szólhatok, illetve figyelmeztethetem az illető köröket, hogy ne feledjék el a közvilágítási szerződésben az illető vállalkozót, bárki legyen is az, arra kötelezni, hogy gondja legyen arra az iszonyu kelemetlen szagra vagy bűdösségre, melyet a jelenlegi vállalkozó, nyilt árokba a népkert mentén lebecsát, hogy ez oly módon eszközöltessék, hogy a körülötte lakó polgárok ezen veszedelmes illattal ne legyenek kénytelenek teleszini tüdőjüket.

Legalább 220 méter tavolságra esik házam a légszeszgyártó, mindamelllett nincs oly emberi orr, mely reggelenkint nyitott ablak mellett az utczai szobában lehessen, mert olyan parfüm a világ leggazdagabb gyógyszer-tárában nincs, mintő olykor az ember kénytelen beszívni és mellyel a jelenlegi közvilágítási vállalkozó szerencsétet bennünket.

Kiváló tisztelettel

Egy homokkertsori lakos

## Bizottsági tagok értekezlete a közvilágítás ügyében.

Lapunk szombati számában említettük, hogy e fontos ügyben ilyen értekezlet is van készülöben. Mint jó forrásból értesülünk Lengyel Imre bizottsági tag ur csakugyan szándékozik ilyen értekezletet össze hívni, de hogy a közvilágítási ügyben — s vajjon partszinezet nélküli lesz-e az egzbéhvívás még biztosan nem tudjuk. Igénytelen nézetünk szerint ezen kérdésből nem volna helyes pártok szerint csoportosulni a bizottsági tagoknak mert a világitás kérdésének leghelyesebb megoldása nem a pártoké de a város és abban mindnyájunk érdeke is. És ezen érdekek forognak mostanában pártkülömbőség nélkül koczka nmelyeket nem szabad párt tekinteteknek alávetni.

## A főszámvevő a közvilágítás ügyéről.

Szabó József főszámvevő ur, ki az előkészítő bizottságnak tagja volt, a közgyűlés előtt szintén hallatni kívánja nagyérdékű és súlyu szavát a közvilágítás kérdésében s lapunkhoz egy cikket küldött be, amelyet lapunk holnapi számában adunk közre, megjelenését azonban már ma köteleességüknek tartjuk előre tudatni.

## Ujdonságok.

\* Szabolcska gyásza. Felfalu költő-papjának mély gyásza van: meghalt édes anyja, kihez és kiről oly sok verset és költeményt írt az egyszerre föltűnt zseniális poeta. Szabolcska Mihály édes anyjának a legszebb halálók egyike jutott osztályrészül — a szive ölte meg! Meghalt — örömeben! Ezelőtt két héttel megvakult s akkor költő fia a budapesti klinikára vitte operáltatni s ott teljesen visszanyerte szemévelét a 65 éves édes anyja. — Midőn hazament falujába a rokonok és ismerősök s a maga végtelen öröme annyira hatott a boldog anya szívére, hogy egy reggel halva találták — meghalt az örömtől.

\* Előléptetés. Szunyogh Sándor pénzügyigazgatót a 8-ik fizetési osztály 1-ső fokozatába léptette elő a pénzügyminiszter.

\* **Szabadságidő a megyénél.** Augusztus hó 1-én a megyei tisztviselők közül a következők mennek szabadságra: Orosz Sándor I. aljegyző, Sepey Dezső árvaszéki ülnök és Somossy Jenő perztári tiszt. E helyen említjük meg, hogy dr. Forrai Andor szolgabíró, ki nemrég lemondott hivataláról, azt visszavette augusztus 1-én visszatér Debreczenbe újra elfoglalja állását a b. u. városi járás főszolgabíróságánál.

\* **Zalai Paula esküvője.** Szombaton délután 6 órakor, mint már jeleztük, volt az esküvője Zalai Paulának, Zalai Márk kiváló szépségű s elbájoló kedvességű leányának, a debreczeni művelt társadalom általánosan szeretett és tisztelt fiatal tagjának teljesen szűk családi körben a háznál Körös Endre dr. pápai ev. ref. főgimn. tanárral. A polgári házasság megkötése után az egyházi esketést dr. Nagy Zsigmond, a debreczeni ev. ref. főgimnázium tanára végezte, — a ki tulajdonképpen a család régi barátját, Kiss Albert helybeli lelkészt és orsz. képviselőt helyettesítette, mivel az utóbbit a parlament tárgyalásai Budapesten tartották s a ki oly lendülettel, magvas, szellemes, eszmedus beszédet tartott, hogy emlékezetes maradt mind az új házaspár, mind az öröm szülők, mind pedig az összes jelenlevő rokonság és vendégek előtt. Az ifjú pár Stajerszágba utazott hová egy a mi, valamint az egész debreczeni közönségnek igaz szívvel fakadó boldogság és szeretése kivan a tait kísérni. Legyen életük egén mindig ragyogó a nap, mely szeretmet sugároz és betölti varázsvál az egész világot... de ne homályosítsa el a multnak szép emlékeit s gondoljon a mi társadalmunk kirepült bájos madara ezután is szívesen mi reánk, akiket itt hagyott, valamint mi is mindig megtartjuk emlékünken.

\* **Egy agyongázott gyermek.** Idegrázó szerencsétlenségnek volt ma tanu a Hatvan utcán azok, kik özv. Fehér Hermanné temetésén résztvettek. A hatvan utcán levő kis vasuti állomásnál haladt a temetési menet, midőn a megtorlódt sokaság mellett Erdő Péter paterfia 739 sz. a. lakó fuvaros lépésben bár, a elakart haladni kuttisztító szerekkel és eszközökkel megrakott kocsijával, mely elé 2 ló volt fogva. A bámszokó sokaság közt egész a koporsót vivő halottas kicsi jutott minden baj nélkül, de itt egy bámszokó kis fiu a halottas kocsi és a szekér közé szorult és állítólag a keresztbe rakott és a kocsiól kiálló kecskeláb által leütve, a terheskocsi alá került oly szerencsétlenül hogy annak az utolsó kerekére a szegény kis fiuska fején hosszában és balkarján keresztül ment, összetörve az elől le fogak a balkart is össze zuva a fejét is. A szerencsétlen kis 10 éves fiucskát Józsa Laciának hívják. Az összefutott néptömegben Kottlacik és Horváth rendőrök egy asszoy segítségével az eszméletlen gyermeket egy közeli kuthoz vitték, hol is sikerült egy percze eszméletre hozni. A többi pajtasai aztán elvezették a gyermeket szállító rendőröket a fiuska szüleinek a Pesti soron levő lakására. — Az első segélyt Dr. Ujházi adta a gyermeknek kinek életéhez keves a remény. — A vigyázatlan kocsi majd a rendőség fogja felelősségre vonni vigyázatlanságáért, amelynek ugy lehet emberélet lesz az áldozata.

\* **Házi ezredünk 25 éves jubileuma és a városi tanács.** Házi ezredünk a 39-ik gyalogezred tulajdonosának jubileumára a tanácsma tartott üléséből Komlóssy Arthur főjegyző polgármester helyettes, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitányt, Oláh Károly szabads. állom. honvédszázados tanácsnokot Körner Adóft, Király Gyula és Hajdu Gyula tanácsnokokat küldötte ki a város hatósága képviselőiben.

\* **Ad notam: „Nem ütök a jogászt agyon“.** Jo magyar nóta ez már régen, csak az a baj, hogy ezt a dalba megénekelte utastást nem mindég és nem mindenki respektálja. Vannak egyesek, a kik a mai módosítások idejében ezt a dalt is módosítják olyképen, ha a gyonnem is ütiük. de azért meg rakjuk, a kirézan gyallavan. — S a szót tett is követvén csnos kis botrány fejlődött ki a hajváltó órákban a koran bevonuló piaczi kofának nagy épülésére. Szerencse, hogy az argumentáló ifjak közzé odatoppant egy rendőr, hogy az ügy befejezésére a II-ik kerületi kapitányságot jelelte ki szinterül, hol a kedves nótanak az volt refrainje, hogy nem árulják a kela jogászt névleg — a gyonnem!

\* **Izgága ember.** Ma hajnalban békésen földögelt a Kossuth kávéházban Elek Sándor napszamos midőn mellé ülve Sós András földműves kártyázni szólította fel. Elek nem lévén barátja a kártyajátéknak nem volt hajlandó játszani és ebből szóváltás keletkezett, midőn is a kávé a két veszekedő vendéget az utcára helyezte ki. A veszekedés hevében Sós egy jó nagy somfa bottal úgy a fejére szórt partnerének, hogy az vértől boritva rogyott a földre Sós akkor fúcsnak eredt, de 3 cigány és egy rendőrnök sikerült a keves utcán elfogni és a dühös kártyast a rendőrségre kísérni.

\* **Kutya harapás.** A rendőség ssives figyelmébe ajánljuk az alább leirtakat azért, hogy a főkapitányi rendelet úgy látszik csak a polgári kutyákat illeti a cs. és kir. ezred kutyáknak ahhoz mi köze sincs. Eddigélgy tudjuk, hogy csak becsület volt kétféle u. m. polgári és katonai becsület. Most ugy látjuk, hogy az ebtartási szabályrendelet is kétféle kell hogy legyen. mert azon helyes rendeletet a mit a mult heten a főkapitány y kibocsátott, csak a polgárok tartják be és azért történt az alább közlendő eset. — Ma reggel 5 órakor Nagy Ferencz dohánygyári munkás a rendes uton sietett be a gyárba teendőit végzni s éppen akkor érkezett a pavillon kaszárnyához, midőn egy század gyakorlatra vonult ki a kapun. A kivonuló századdal 5 kutya ment, a melyek a védtelen és gyanútlanul haladó munkásra rohantak, köztük különösen egy nagy lompos, veres szőrű kutya. Szegény öreges ember könyes szemekkel ment a rendőrségre véresen és összetépett ruhákkal, mert a dühös állatok a lábakráját átharaptak és még több helyen megsebeztek. Kiváncsiak vagyunk nagyon, hogy ennek a szegény embernek ebben az ügyben hogyan szolgálhatnak igazságot?

\* **Próba éneklés.** Tegnap este a szépen épült új izraelita templomban énekelt szerződéses céljából a nagyváradi kántor és a hallgató közönséget tiszta és szép ezüst csengős hangjával annyira elragadta a halgatóságot, hogy az ottlevők elfeledve a templomban letelt hangos tapsokban adtak elragadtatásuknak kifejezést.

\* **Erőszakos kőműves.** Holt részegen botorkázott haza egy kőműves az éjféli utáni órákban midőn egy vásárra jövő vidéki leányt talált ki sietett a piacra helyet fogni aruinak. A részeg kőművesben vágy támadt a szép fiatal leány szerelmét birni és kérte a leányt hogy szeresse őt midőn a leány a toladót vittsza utasította ez neki támadt, sőt ütlegelni is kezdte csak a leány segélykiáltására össze seregelt embereknek sikerült szegény leányt a bestiális ember kezeiből kiszabadítani és a részeg embert a rendőrségre kísérni.

\* **Megzavart mulatság.** Nincsen valami bosszantóbb annál, ha valami mulatságba idegen elemek keverednek és elrontják a mulatságot. Ilyen mulatság rontást követett el az éjjel a rendőri őrzarat, megzavarva Nagy Mari és Balázs Zsófi kitiltott személyek mulatságát katonai szeretőikkel egy nyugoti soron levő kocsmában. A kitiltott heronak büntetésük kiállása után kitolonczoltának.

\* **Halálozás.** Vettük s a legnagyobb részvétellel közöljük a következő gyászjelentést Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett hú gyermekünk, felejthetetlen jó anyánk, nagy-

anya, testvér, nagynéne, sógornő és rokonnak özv. Fehér Hermanné, szül. Rotter Klára asszonynak folyó hó 24-én hajnali 4 órakor életének 48. özvegyiségének 5-ik évében súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 26-án d. e. 10 órakor fognak N.-Csapó utca 328 sz. háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Hatvan utcai reform. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 28-án d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonsainkat, ismerőseinket és a n. e. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. július hó 24. Szülők: Rotter Lajos nyug. m. kir. bányatitkár és neje szül. Mayer Klára. Testvérek, illetve sógor és sógorné: Rotter Lajos m. k. r. posta és távirada főoszt. nejevel Schmid Borbálával, Rotter Antal, c. s. kir. dragonyos őrnagy, Rotter Rudolf Rotter Maria férjével Fabian Lajos Mór keresk. tanárral és gyermekeivel, Gyermekek, illetve vők és unokák: Fehér Maria férj. Berzöffy Vincez takarékpénztári tisztviselővel és gyermekeivel: Fehér Géza, Fehér Emil, Fehér Miklós, Fehér Olga, Fehér Margit: Fehér József, Özv. Haselmayer Istvánné szül. Fehér Erzsébet gyermekeivel. Fehér Karolina férjével Chytil Ferenczcel és gyermekeivel. Fehér Imre cs. és kir. főhadnagy számos közeli és távoli rokonok nevében is. Az örök világozás fényeskedjék neki. A temetést Dankó M. tem. int. rendezte.

\* **A királyi ügyész szabadságon.** Simonyi Béla királyi ügyész tegnap este utazott el, 30 napra Scheveningen tengeri fürdőre. Távolléte alatt Gál Endre alügyész helyettesíti.

\* **Szalmakalap készítés tanfolyama Debreczenben.** A kereskedelmi és közoktatásiügyi miniszter egyetértőleg elhatározta, hogy Debreczenben tanítónők részére kalapianfolyamot állítanak fel. A miniszterek ezen elhatározásukról aminap táviratban értesítették Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelőt, aki azután folyamán hosszabban tárgyalt Komlóssy Arthur főjegyző polgármester helyettesével az iránt, hol legyen a tanfolyam helyisége. A tanfolyam mar a mai napon megnyitott s a megnyitáson jelen lesz RunderLajos országos iparoktatási felügyelő is. Tíz vidéki tanítóné a tanfolyam tartama alatt 40—40 frt állami segélyben részesül, míg a helybeliek segélyben nem részesülnek. A tanfolyamra szép számmal jelentkeztek. A tanfolyam helyisége Csapó utcán, a Barcsay-féle házban van. — A tanfolyam érdekében Eötvös K. K. Lajos kir. tanfelügyelő a következő felhívást tette közzé: A leányiskolák kézimunkái közzé főleg az ismétlő tanköteleseknél a szalma és forgácsfonásnak s kalapvarrásnak is fölvetése végett tanítónők és munkamesternők számára f. hó 26-tól kezdődő negyvennapos szaktanfolyamot rendeztet vallás és közoktatásiügyi miniszter uró Nagyméltósága, a Nagym. kereskedelemügyi miniszteriummal együtt. E szaktanfolyamra rendes látogatókúl az alkalmazásban levő debreczeni és hajdúegyei tanítónők, rendkívüli látogatókúl pedig a más okl. tanítónők, munkamesternők és óvónők jelentkezhetnek hetfőn (f. hó 26-án) reggel 9 óráig alólírt kir. tanfelügyelőnél 10 vidéki tanítónő 40—40 frt államssegélyben részesül. — Debreczen, 1897. július 23. Eötvös K. Lajos, kir. tanfelügyelő.

\* **Az erdészeti vizsgáló bizottság új elnöke.** A földművelésügyi miniszter károkai dr. Bedő Albert országgyűlési képviselőt, az erdészeti államvizsgáló bizottság elnöki tisztétől felmentette s egyuttal e minőségben 1880 év óta kifejtett buzgó működésért elismerését és köszönetét nyilvánította. Egyszersmind a bizottság elnökévé Soltz Gyula országos főerdőmestert, az ekként megüresedett tagsági helyre pedig, az 1897—1901 években megtartandó államvizsgák idejére, bizottsági tagul Török Gábor Debreczen város erdőmesterét nevezte ki. Ugy látszik tehát, hogy Darányi miniszter királynak érzi magát s ahol megjelenik, kitüntetésekkel oszt, — mert hiszen a Bedő és Soltz által kezdett sorban az erdészek

közt talán mégis akad más is előbb, mint a mi különben derék erdőmesterünk. Szinte eszünkbe jut a huszar definíciója: Legfelül ül az Uri-ten stb.

\* **Pályázat.** A debreczeni m. kir. fővámhivatalnál egy vámgyakornok jelölti állás 1 frt napidíjjal, esetleg egy 400 frt évi díjjal javadalmazott vámgyakornoki állás jött üresedésbe. Az érettségi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványok az illetékes főispán utján a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatósághoz, küldendő be. Pályázati határidő két hét.

\* **Ragadós állati betegségek állása f. év július 21-én a F. E. közlése szerint a következő volt:** Hajdumegye területén: Lépfene: M.-Pécs 1 udvar. Veszétség: Hadbáz 2 udv., H.-Szoboszló 1 u., összesen 2 község 3 udv. Takonykőr és bórfeleg: Hajdu-Szoboszló 3 udvar. Ragadós száj- és körömfajás: Foldes 4 udv., Kaba 19 udv., Szovát 1 udv. összesen 3 község 24 udvar. Rühkór: H.-Dorog 1 u., összesen 1 község 1 udar. Sertésvész Balmaz-Ujváros, Egyek, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Dorog, Hajdu-Sámson, Mike-Pécs, Püspök-Ladány, Szovát, Teglás, Vámos-Pécs, összesen 10 község. Szabolcs vármegye területén: Veszétség: Kis-Léta 1 u., Nyiregyháza 1 u., összesen 2 község 2 udvar. Takonykőr és bórfeleg: Bezdéd 1 u., Gerzteréd 1 u., Kis-Várda 1 u., Levelek 1 u., összesen 4 község 4 udvar. Rühkór: K. Semjén 1 u., összesen 1 község 1 u. Sertésorbáncz: Balkány 1 u., N.-Kálló 1 u., T.-Dob 1 u., összesen 3 község 3 u. Sertésvész: K. Semjén, M.-Pócs, Nyiregyháza, Nyirbátor, Oros, Szakoly, Szent-Mihály, Tisza-Büd, Tisza-Eszlár, Tisza-Polgár, Téth, Uj-Fehértó, Vencsellő, összesen 13 község. Debreczen sz. kir. város területén: Veszétség 4 u., Ragadós száj- és körömfajás 1 pusztá, tenyészben a ság és hólyagos kiütés 3 u., továbbá ki nem mutatott mennyiségben sertésvész.

\* **Köszönet nyilvánítás.** Az iparos ifjuság önképző egylete által a bő 4-éna nagyerdei «Dobos» pavilonban rendezett táncmulatság alkalmával felülzvetni sziveskedtek: N. N. 5 frt, Tóth Kálmán 2 frtot, Fridvalszky Rezső Heykál Ede Krámer Jakab Török Mihály Preizer Salamon Timár István és N. N. 1 — 1 frtot, Kopányi Dávidné és Nagy János, 50 — 50 krt. Az itt felsorolt nemes szívű adakozók fogadják az önképző egylet nevében őszinte köszönet nyilvánításomat. Debreczen 1897 július 24. Kis Sándor az iparos ifj. önk. egyletének alelnöke.

\* **Használt,** de teljesen jó karban levő, erős, lehetőleg új rendszerű kerékpár keresztek megvételre jutányos árban. Czim a kiadóhivatalban.

## Népünnepély.

— A dalegylet felhívása. —

A debreczeni dalegylet — multjához híven — ez évben is óhajtat kulturális és jótékony czélú hangverseny körutat rendezni: és ez alkalommal imádkozott magyar hazánk dél vidékén lakó jobbjára idegen ajku honfitársaink között.

E czél megvalósítására, illetve költségeinek fedezésére saját pénztára javára a nagyerdőn augusztus hó 1-én vasárnap d. u. a helybeli testvérdalegyletek, a katonai zenekar, tüzoltó testület és négy rendbeli népzenekar közreműködésével nagyobb szabású népünnepélyt rendez, melynek idő rendes műsorát nagy körültekintéssel a következő sorrendben állította össze:

A népünnepély kezdete augusztus 1. vasárnap d. u. 3 órakor.

I. Nyitány. Az összes népzenekarok Rácz Károly vezetése alatt rázendítik a Rakóczi indulót.

II. A debreczeni dalegylet, munkás dalegylet, kerekedő ifjak dalköre és ács ifjusági dalkör együtt élénkelik a Szózatot. M á c s a y Sándor karnagy vezetése alatt.

III. Fél négy órakor a korcsolyapályán

verseny futás két részletben 14—17 éves fiuk által. Első díj 3 korona. 2-ik díj 2 korona. 3-ik díj 1 korona.

IV. Négy órától-ötig megtekintése az erdő különböző helyein felállított népsátrakkal, hol a népzenezők mellett táncol és mulat, minden sátor előtt lesz felállítva egy magas árbócza, melyen sok apróság leend felaggatva a fiuk közül, aki felmászik, azt veszi le, amit akar. Ez idő alatt különböző pontokon léghajók eresztetnek fel.

V. Felhatar a kerékpáros urak díszes felvonulása kezdődik a Margit fürdő telepéről a külön e czélra elkészített korcsolyatérre, hol is a tüzoltó egylet kötéll kordona közt Rácz Károly zenekara közreműködése mellett az itt még nem látott virágcorso fog lefolyni.

VI. Hat órakor veszi kezdetét a katonai zenekar séthangversenye, mely a parkban 8 óráig tart. — Ez idő alatt rendeztetik 3—6 éves gyermekek tombola játéka, mely alkalommal minden kis gyermek a 10 filléren megvett számmal 10—20—30—40—50 filléres tárgyat nyerhet.

VII. Este 8 órakor a Margit fürdő telepéről indul a kerékpáros urak lámpafelvonulása a korcsolya téren elkészített alkalmas helyen a tüzoltó egylet kötéll kordona közt a Rácz Károly zenekara mellett körül futnak.

VIII. Fél 9 órakor veszi kezdetét a nagyszabású tűzijáték, melynek műsorát közelebb közölni fogjuk.

IX. Tüzi játék után a helybeli dalegyletek által Rácz Károly közreműködésével dal-estély rendeztetik, melynek műsora a napokban közlé tétik.

X. Végül táncmulatság a vigadó nagy termében.

Debreczen, 1897 Július 24.

Az elnökség.

## Jakab Elek halála.

Bizonyára országjárta nagy részvételt keltett az agyász hír, hogy szentgerincei Jakab Elek, országos levéltárnok, a magyar tudományos Akadémia tagja, 1848-49-iki honvédtiszt, 22-én d. u. 1/2 3 órakor meghalt.

Jakab Elek halála nagy veszteség a magyar irodalomra, különösen pedig a magyar történetírásra nézve. Mint a nagy időknek tanuja írta meg a magyar szabadságharcnak nem egy érdekes eseményét s mint erdélyi ember különösen testvérei: a székelyek történetével, etnografiájával foglalkozott békés életében.

A hogy ő a székely népet a népszokásokat rajzolni tudta, abban még nem érte utól senki. A Marosszéki történetek című könyve valóságos kis kincses tára azoknak az egyszerű de mégis bűbajos történeteknek melyben megnyilatkozik a királyhágóntul magyarországnak érzése verlűktetése. A magyar tudományos Akadémia mint történetst tüntette ki Jakab Elekét akkor mikor tagjai közé választotta.

Halálával szinte pótolhatatlan veszteség érte az országos levéltár is, melynek rendezésében nagy része volt a boldogultnak. Egyike volt Jakab Elek azoknak a hazafiúknak a kik a vész napjaiban karddal védtek hazájukat s szereztek dicőseget a honvéd névnek, a béke napjaiban pedig tudásukkal használtak embertársainknak. Levegyen könnyű a föld porló tetemei fölött.

Jakab Elek született Szent-Gericezen (Marosszek) 1820. február 13-án. Tanult Kolozsvárt. 1843-ban az erdélyi kincsterhoz néveztek ki s ott szolgált 1848 aug 31-ig, de közben a marosvásárhelyi királyi táblánál volt tövvényes gyakorlaton, ott tette le a vizsgát s 1847. jun. 22-én stallum agendit nyert, ugyanez év szeptemberében Marosszéken táblabíróvá választott. Az 1848. május 31-én kimondott unió hírére ő vitte meg, mint az ellenzék küldötte a magyar miniszteriumnak; 1848 szeptember Kossuth huszár lett; résztvett Bem erdélyi és bászági hadjárataiban, a piskii

ssatá után hadnagy majd főhadnagy, másodkapitány lett. 1849. május 1-én Bem által a katonai érdemjel 3-ik osztályával tüntetett ki. Dévánál tette le a fegyvert csapatával együtt Lőders hadcsapata előtt 1850. április 26-ig Szébenben volt fogoly. A börtönből kiszabadulva, szülőföldjén hova internálva volt gazdálkodott, gazdasági tudományokkal foglalkozott 1854-ig, amikor Mikó Imre gróf titkárának hívta meg Kolozsvárra, 1861-ben az erdélyi kormányzékhez, melynek elnöke Mikó gróf volt lajstromozónak nevezetett ki; 1862 az erdélyi törvényes viszonyok kérdésében működő bizottság tollvivőjéül neveztek ki; 1863-ban a főkormányzék levéltár al., 1867-ben főigazgatójává lett; 1873-ban Budapestre helyeztetvén át ez a levéltár, melyben az 1692—1873-ig az okmányok száma 1.785.000-éé rugott, ennek átszállításával, majd rendezésével ő bizatott meg, kineveztetvén ekkor a magyar országos levéltárhoz alleveleltárnokká, 1893-ban pedig levéltárnokká. Az akadémia 1870-ben június 2-án levelezővé, 1889-ben május 3-án rendes taggá választotta; 1875-ben az erdélyi múzeum egyesület tiszteletbeli tagja lett; ugyanebben az évben az angol British and foreign Unitarism Association megválasztotta külső levelező taggá; 1872-ben kineveztetett a kolozsvári jogtörténeti államvizsgálati bizottság tagjává. Sokat tett a székely pálya díj ügyében is.

Az elhunyt nagy történetírót a Döbrentey-utca hatodik szám alatti lakásában tették egyszerű ravatalra. A fekete érczkoporsó, melyben a halott nyugszik, számos koszorú borítja. A család gyászjelentését neje, született altorjai Mike Róza, fia, Jakab József, leányai, menyé, születet Lázár Izabella, veje; sárospataki dr. Pataky Leó, nővére, özv. Kacsó Mihályné, született Jakab Jusztina és unokái, Jakab Edit, Pirocska, Nóra és Irénke adták ki. A magyar tudományos akadémia Jakab halála hírére palotájára kütüzte a fekete lobogót és megbizta Szily Kálmán főtáitkár, hogy «Jakab Elek rendes tagnak — A magyar tudományos akadémia» feliratu babékoszorút helyezzen az elhunyt ravatalára.

A kiváló történetírót szombaton temették Döbrentey-utcai lakásából nagy részvét mellet. A szertartás az udvaron ment végbe, ahol Gál unitarism lelkész megható beszédben emlékezett meg az elhunyt tudós önellen jelleméről, elismerésekben gazdag pályafutásáról, lankadatlan munkásságáról és boldog családi életéről.

A koszorúkkal elhalmozott koporsó köré csoportosultak az elhunyt megtört családján kívül: Pereszéi Dezső belügyminiszter Széll Ignác államtitkár, Bogács Mihály címzetes püspök, Szily Kálmán, a m. tud. akadémia főtáitkára, gróf Eszterházy Kálmán, Máté Sándor, dr. Fejérfalvy László, György Aladár, dr. Komáromy András és mások. A szertartás végeztével a koporsót a koszorúkkal gazdagon megrakott gyászhintóba emelték, a mely átjött a kerepesi temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték a megboldogultat.

## KÖZGAZDASÁG.

**A cs. és kir. szab. Osztrák Phönix életbiztosító társaság** Bécsben f. é. június 14-én tartotta meg 35-dik rendes közgyűlését. A betérjesztett számadó jelentés megállapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1896. esztendőben örvendetes lendületet vett, 5355 új kötvény 8.277.481 forintnyi tőkéről állított ki és az összes biztosítási állomány az év végén 51.439.567 frt tőke és 72.732 frt évi járadékra rugott föl. Az összes díjbevétel 1.836.978.33 frtot tett ki, 71.043.28 frttal többet, mint 1895-ben. — A biztosítási szerződésekből folyó kifizetések 1.072.737.07 frtot vettek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 11.938.695.99 frtra.

**Cs. kir. szab. Osztrák Phönix biztosító társaság** Bécsben f. é. jun. 14-én tartott közgyűlésen beszámolt az 1896. évről. A jelentés konstatálja a lefolyt üzletév eredményének

kedvező volt  
tűzbiztosítás  
magnöveked  
biztosításnál  
775.456.58,  
732.344.49  
353.023.04  
hozzászámít  
ki. A közgy  
nyereségből  
sok levonás

Bud

A készarú

Busa

Bászági

Tiszavidéki

Pestvidéki

Fehérmegyei

Bácskai

Észak-magy

Rozs elsőre

Arpa takarn

éget

serfő

Zab

Tengeri báb

más

Repce báb

Köb

(páronkint

53—54 kr

260 kilogr

könnyű (s

sulyban)

Sert

napjan 20

hónap 23

hónap 21

1897 júli

készletben

rányzata

Sex

miniszter

rásárról

beszintelt

lehet sert

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tűzbiztosítási ágazatban igen öröndetesen megnövekedett. A díjbevételek kitétek a tűzbiztosításnál 6.464.155.08, a jégbiztosításnál 775.456.58, — a szállítvány biztosításnál 732.344.49 frtot. A baleset biztosításnál 353.023.04 frt. Az összes bevételek a tartalék hozzászámításával 10.197.483.75 frtot tettek ki. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmaszások levonása után 5%-nyi osztaleket fizet.

**Budapesti gabonatözsde.**

július 24

A készárúzet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	9.90-10.05	80	10.45-10.50
» » »	77	10.15-10.25	81	10.50-10.55
» » »	78	10.20-10.30	82	—
Tiszavidéki ó	79	10.30-10.40	—	10.50-10.55
» » »	76	10.15-10.25	80	—
» » »	77	10.20-10.30	81	10.50-10.55
» » »	78	10.35-10.40	82	10.40-10.50
Pestvidéki ó	79	10.40-10.50	—	—
» » »	79	10.10-10.15	80	—
» » »	79	10.25-10.25	81	—
Fehérmegyei ó	76	10.25-10.30	82	10.55-10.50
» » »	78	10.25-10.30	82	10.40-10.45
» » »	79	10.30-10.40	—	—
Bácskai ó	76	10.05-10.15	80	—
» » »	77	10.20-10.25	81	10.40-10.50
» » »	78	10.25-10.30	82	10.45-10.55
Észak magy	79	—	—	—
» » »	78	—	80	—
» » »	79	—	81	—

  

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű uj	70-72	7.65 7.75
» másodrendű »	—	7.55 7.69
Árpa takarmánynak »	60-62	5.60 6.—
» égetni való »	62-64	5.65 6.15
» serfőzdei —	64-66	4.35 4.05
Zab — uj	39-41	4.25 3.95
Tengeri bánsági uj	—	4.10 4.50
» más nemű —	—	3.35 3.90
Repcze bánsági	—	3.20 4.50

**Sertés vásár.**

július 24.

**Kőbányai sertés piac.** Szerbiai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon feüli sulyban) 53-54 krajczárig, közép (páronként 250-260 kilogramm sulyban) 54-55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 53-54 kraje árig.

**Sertéslétszám:** 1897. évi július 22-ik napján volt készlet 32.129 darab, 1897 július hónap 23-ik felhajtott — drb, 1897 július hónap 23-ik napján elszállított 429 drb. 1897 július hónap 24-ik napjára maradt készletben 31.700 drb. A hízott sertés üzlet-rányzata változatlan.

**Sertés-konsumvásár.** A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertés-konsum vásárról a vidékre való szállítását rendelői útján beszüntette. A vidékre ezentúl csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

**CSARNOK.**

**A prágai ghetto ből.**

— Kohn S. zsidó története. —  
Fordította: ifj. Móríc z Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

**A csipkekereskedő.**

NEGYEDIK FEJEZET. 34.

— Egész doboz fekete csipke?!...  
Ugyan hová számítottál, hisz mintha csak az ablakon dobta volna ki ezt a pénzt. Esztendő alatt is alig keresik a fekete csipkét... És evvel a dobozzal, ha Isten éltet bennünket, harminez negyven évig is megérhetjük!

— Nos, mondta Bresnitz vigasztalólag, ez az egy doboz, akár ide, akár oda, ha megmaradna is — az sem olyan baj? A helyett Reb Hirsch meg sokkal olcsóbban vásárolt, mint te. És ha Isten megsegít, a fehér csipkéken nyersz annyit, hogy meg sem érezed ezt a veszteséget. De most Bresnitz oly hirtelen elhallgatott, mintha a nyelve loragadt volna,

eszébe ötlött a Lucka elbeszélése, mely egyszerre villámcapásként sújtott lelkére, hisz a becsületes Huguet Florián maga biztosította Luckát, hogy az egész ládában ép oly portékák vannak, mint a legfelső dobozban! Lázás hévvel kapta ki azért a másik dobozt, leemelte a fedelét, aztán a harmadik, negyedik, ötödik dobozt is és rövidesen mondvá, valamennyi egyforma volt!... Semmi egyéb más, mint fekete csipkék! dadogta, mire Lucka is kíváncsi lett és mindenestre későn, most kissé közelebből is megnézte bevásárlását, elbámulva mondván:

— Hm! Csupa fekete csipke!

Kele úgy megfakult, mint a vászon, szívet hasgatta a fájdalom, hanem mivel nem volt jelenkori divathölgy, nem ajult el, csak ajkait szoritotta erősebben össze s fájdalomában, csak szünet mulva mondta:

— Tehát egész vagyonedat fekete csipkébe fektetted?! Olyan csipkéket vásároltál, mik senkinek sem kellenek, mikből húsz forintot is nehéz lesz kiárulni, mit csinálsz most már? Miből tartod fel magadat s gyermekeidet, midőn sem pénzed, sem áruod ninesen?

— És az a szerencsétlen háromszáztíz forintos váltó is? sohajtotta Bresnitz, inkább önmagában.

— Hát még az az ötven forint, a mit Reb József Zoreftől kölcsönöztem! nyugdéselte a becsületes Lucka halálra váltan.

**ÖTÖDIK FEJEZET.**

Valami borzalmas, lesújtó volt a csapás, mely Kele Lucka-t szíven találta, szinte meg sem érti a jelenkor fia. Mert kedves olvasó, ekkor még nem 1883-at, hanem 1764-et írták. És akkor még a gyászt inkább a szívében hordozta mindenki, vagy talán még ott sem, mint külsőleg, megfelelő gyászruhával is jelezvén azt. Akkor még a gyászviselőt sem az osztrák, sem a német polgári rendnél nem volt szokásos. Maga a nemesség is csak később hódolt meg ennek a divatnak, az udvar volt az egyedüli hely, hol a gyászruhával már ebben az időben is divatoztak, hanem hisz az udvar még Bécsben székelt!

Kele Lucka és versenytársa Opermann Feivel csupán azért tartottak raktáron fekete csipkét, mert néha mégis kerestek ilyen csipkét három szögletes „beamer kalapok“-ra és ép azért, mint a Kele Lucka szájából is hallottuk már, egy darab fekete csipke is jó idő-ig elég volt.

A szerencsétlenség tehát az akkori idők viszonyaihoz képest igen nagy volt. És ez a láda fekete csipke teljesen holt tőke volt. És mint később kiderült, ezen csipkéket eredetileg egy párisi kereskedő rendelte meg a francia udvar számára. Az udvarnál esaládi gáz vala, hanem e csipke aztán azért lett mellözve, mivel a francziák elhatározták, hogy a hazai, a belföldi valencienei csipkéket fogják pártolni. És mivel a határon a csipkék nagyon meg voltak vámolva, még annak a lehetősége is ki volt zárva, hogy a csipkéket külföldre szállítván, valahol kint értékesítsék. Hirsch és Kele Lucka előtt tehát a legszomorubb jövő állott. A rendes, szerény módból egyszerre koldusokká sulyedtek, helyesebben mondvá, fizetésektelenekké váltak. Ez nagyon kemény, kimondhatatlanul kemény csapás volt, sokkal keményebb, mint sem hogy le lehetne festeni, mint sem hogy ellehetne képzelni.

Folyt. köv.

**Ritka alkalom.**

**Üzlet átalakítás miatt**

alant felsorolt áruk

olcsó árban

beszerezhetőek

**Ifj. Kovács S.**

czégnél

Kossuth-utca I-ső tkpénztár épület.

Ezelőtt. Most.

Imperial vászon 23 mtr. 1 vég	15.—	8.—
Rumburgi » » »	13.—	7.—
Stefania » » »	12.—	6.50
Creász » » »	10.—	4.80
Lepedő » 155 cmt. széles 1 mtr.	1.10	— .60
Schiffon 50-es 23 mtr. 1 vég	9.—	5.25
» 100-as » » »	10.—	5.75
» 150-es » » »	10.50	6.—
» 200-as » » »	11.—	6.50
» R. » » »	12.—	7.20
Ingek sima 1-es minőség	1.50	1.10
» » 2-ös » » »	1.75	1.30
» » 3-as » » »	2.—	1.50
» » 4-es » » »	2.25	1.65

Ugyanez redős mellel 15 kr. drág. drbkint.

12 pár 5-szörös kézelő 4.80 3.60

12 db. 6-szörös inggallér 8 formában 2.40 1.90

1 drb. Touristaing 2.50 1.50

1 » » » satén 2.— 1.20

1 » » » Tricó 1.90 1.10

575 pár karlsbadi férfi cipő 5.— 3.—

női gyermek sárga cipők bá-

mulatos olcsó árban.

1 drb. köpper lábravaló 1-es 1.20 —.75

1 » » » 2-ös 1.50 —.90

1 » Gradl vászon 3-as 1.80 1.—

12 p. kötött nyers férfi h. 3.60 2.20

12 p. » czérne 4.80 2.80

női és gyermek fekete harisnya bámulatos

olcsó árban.

1 drb. kötött férfi alsó ing —.50 —.30

Puha kalapok minden színben 1.75 —.85

Kemény kalapok 3.— 1.25

12 drb. női batiszt zsebk. 3.— 1.50

12 » » » » 3.60 1.80

12 » » » » 4.20 2.10

12 » » vászon » 4.80 2.40

12 » » czérna » 5.20 2.75

12 » » » » 5.80 3.—

Nyakkendők 10 krtól feljebb.

Utiböröndők, Női nap- és esernyők, bőr-

áruk, fésük, kefék, szappanok, fogkefék,

sétabotok, disztárgyak, játékaruk stb.

**bámulatos olcsó árban**

fenti czégnél beszerezhetőek.

**Cserébe**

keresek, keresztény uri család-

nál fiam részére, ki ott a keresk.

akadémiát látogatná, egy fiút

vagy leányt, ki itt a 4-5-ik

elemi osztályban járni és a

német nyelvet elsajátítani ki-

vánja. Miután fiam 19 éves, haj-

landó vagyok megegyezés sze-

rint reá is fizetni.

**Fox Rezső**

kereskedő

Szepes-Merény.

